

Ναυάγια, πνιγμένοι και ελληνοτουρκικές κατάρρες

Η επικαιρότητα της διαχείρισης των μεταναστ(ρι)ών έχει περισσότερο θάνατο από ποτέ. Σαν τις νάρκες του Β' Παγκόσμιου που ξεβράζονται κάθε τόσο στις ακτές, κανείς δεν ξέρει σ' αλήθεια από ποιο ναυάγιο προέρχεται ποιο πτώμα. Κι αυτό είναι ήδη πόλεμος: τα πολεμικά του επεισόδια αθροίζονται πλέον ρουτινιάρικα χωρίς περαιτέρω εξηγήσεις. «Τόσες επαναπροωθήσεις αυτό τον μήνα, τόσες τον προηγούμενο, τόσοι θάνατοι... η τουρκική ακτοφυλακή τους στέλνει κ.α.». Ο θάνατος έχει γίνει πλέον ρουτίνα. Και συνοδεύεται από ανάλογες δόσεις κυνισμού και συναισθηματικής ακνιδίας, τόσο στις κορυφές της πολιτικής εξουσίας, όσο και στα υπόγεια της ταξικής διαστρωμάτωσης –δυστυχώς γι' αυτό το τελευταίο.

Το ελληνικό κράτος, σχεδόν όλες οι κυβερνητικές και αντιπολιτευτικές του κεφαλές, έχει επιτύχει να περιορίσει το ζήτημα στο αστυνομικό δελτίο ή, ακόμα χειρότερα, στους υπολογισμούς της εξωτερικής του πολιτικής. Είναι όλο και λιγότερο ένα πολιτικό διακύβευμα ζωντανών ανθρώπων και όλο και περισσότερο μια νεκρολογία που ανέλαβε να γράψει ο χειρότερος εκθρόνος τους. Κι έτσι (ίσως και χειρότερα) θα συνεχίσει το πράγμα, εκτός εάν...

Ο ΥΒΡΙΔΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΕΜΟΣ!

Ξεκινώντας, ας θυμήσουμε ένα σχετικά πρόσφατο στιγμιότυπο της κοινοβουλευτικής ζωής του τόπου: στα τέλη του περασμένου Αυγούστου, ο πρωθυπουργός Μητσοτάκης μιλούσε στη Βουλή για το ζήτημα της επισύνδεσης του τηλεφώνου του προέδρου του ΠΑΣΟΚ, Ανδρουλάκη, από την ΕΥΠ. Κι ενώ το σκηνικό είχε στηθεί για μια θεαματική πολιτική αντιπαράθεση κορυφής, ο Μητσοτάκης, θέλοντας να υπερασπιστεί μια υπηρεσία που ανήκει στον σκληρό πυρήνα του κράτους, ανέφερε πως χάρη σ' αυτήν και τις πληροφορίες της κατάφερε το ελληνικό κράτος να επιδείξει τα милитарιστικά αντανάκλαστα του κατά την «κρίση του Έβρου», πίσω στο 2020. Άρα... Άρα, ας το βουλώσουν όλοι οι εθνικά ανεύθυνοι που επιχειρούν να μειώσουν το πολύτιμο έργο της υπηρεσίας, εξαιτίας μιας «αστοχίας». Στην ίδια ομιλία, για να δώσει ακόμα μεγαλύτερη έμφαση στους ισχυρισμούς του, αμφισβήτησε ανοικτά το θάνατο μιας πεντάχρονης μετανάστριας σε νησίδα του ποταμού Έβρου, στις αρχές του ίδιου μήνα και χλεύασε ανοικτά αυτήν και τους γονείς της. Την έθαψε δηλαδή ακόμα

πιο βαθιά, ακυρώνοντας ακόμα και την ίδια της την ύπαρξη... Τέλος του στιγμιότυπου.

Ο δολοφονικός κυνισμός του Μητσοτάκη –και κάθε τέτοιου σ' αυτά τα πόστα– μπορεί να τρομάζει κάποιους/ες ή να αποδίδεται αποκλειστικά στην συγκυβέρνηση με την ακροδεξιά. Δεν θα έπρεπε όμως: η ριζική αλλαγή γραμμής του ελληνικού κράτους από το 2015 έως το 2020 μέχρι και σήμερα, έχει διακομματική στήριξη παρά τις λεπτές της αποχρώσεις, για λόγους εσωτερικής, παραταξιακής κατανάλωσης. Τα πιο σεβαστά mainstream δημοσιογραφικά μέσα του δυτικού κόσμου, διεθνείς θεσμοί και οργανώσεις, έχουν εκθέσει ξανά και ξανά, με αδιάσειστα ντοκουμέντα, τις πρακτικές του ελληνικού κράτους στα θαλάσσια και χερσαία σύνορα. Δεν τρέχει τίποτα: μια ακόμα διάψευση και πάμε παρακάτω. Πως είναι δυνατόν να συμβαίνει κάτι τέτοιο; Πού είναι η «πολιτισμένη» Ευρώπη και η Κοινωνία των Πολιτών;

Η απάντηση φυσικά είναι ότι η μισή Ευρώπη αυτή την εποχή μαζεύει σπέρτα για να ζεσταθεί και η άλλη μισή θέλει να τα στείλει στην Ουκρανία. Όσο για την Κοινωνία των Πολιτών; Άλλο ένα πτώμα στο πέραςμα της καπιταλιστικής κρίσης/αναδιάρθρωσης, δίπλα σε τόσα άλλα ζόμπι της εποχής της ευδαιμονίας.

Για να ξαναγυρίσουμε στο θέμα μας όμως, έχουμε υποστηρίξει ξανά και ξανά ότι η περιβόητη «κρίση του Έβρου», στα τέλη Φλεβάρη και στις αρχές Μάρτη του 2020, συνιστούσε μια τομή μεταξύ της (αντι)μεταναστευτικής και της εξωτερικής πολιτικής του ελληνικού κράτους. Ήταν όντως μια αλλαγή παραδείγματος και τα γεγονότα στο έδαφος, δηλαδή η στρατιωτικοποίηση της «κρίσης» με ελληνική πρωτοβουλία και η κινητοποίηση ένοπλων μονάδων και παρακρατικών μηχανισμών το αποδείκνυε περίτρανα. Άλλωστε μας το είπαν επίσημα και καθαρά τότε: έχουμε ήδη μπει σε ένα είδος υβριδικού πολέμου με την Τουρκία. Που πάει να πει: σηκώνουμε το

γάντι, απαντάμε στις «προκλήσεις», προκρίνουμε αυτό το είδος πολιτικο-στρατιωτικών επιχειρήσεων, στην γκρίζα ζώνη μεταξύ πολέμου και μη-πολέμου.

Κοντεύουν πια σχεδόν τρία χρόνια από την επίσημη παρουσίαση αυτού του νέου δόγματος και τα γεγονότα έχουν δείξει ότι οι σιδερένιοι βραχίονες του ελληνικού κράτους έχουν λυμμένα τα χέρια τους. Μόνο εκείνα που έχουν δημοσιευθεί για τη δράση της ΕΥΠ, δηλαδή μόνο όσα θέλουν οι ίδιες οι υπηρεσίες να γνωρίζουμε, είναι ενδεικτικά: οι χιλιοτραγουδισμένες επισυνδέσεις της, πολύ πριν το «σκάνδαλο Ανδρουλάκη», είχαν μία επίμονη στόχευση σε οργανώσεις υπεράσπισης των δικαιωμάτων των μεταναστ(ρι)ών στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου. Ήταν προφανές ότι ήθελαν να ξηλώσουν κάθε δίκτυο υποστήριξής τους, άσχετα από τα χαρακτηριστικά και την πολιτική του φυσιογνωμία. Και εν πολλοίς τα κατάφεραν: φόρτωσαν δεκάδες ανθρώπους με κάτι απίθανες δικογραφίες, με κατηγορίες που έφταναν ως την «κατασκοπία». Σε μία περίπτωση μάλιστα¹, φέρεται να στρατολόγησαν (ή «εργαλειοποίησαν», για να θυμηθούμε την τρέχουσα αντι-τουρκική αργκό) κάποιους μετανάστες ώστε να γυρίσουν πάλι στην Τουρκία και να επιστρέψουν ξανά στην Λέσβο, επιχειρώντας να στηρίξουν έτσι κατηγορίες για «παράνομη διακίνηση». Το ότι η ΕΥΠ έχει την άδεια να διεξάγει τέτοιου είδους επιχειρήσεις, χωρίς να ανησυχεί για το τί θα γίνει αν στραβώσει κάτι (π.χ. ένα ναυάγιο) αποδεικνύει την χοντροκομμένη εμπλοκή του ελληνικού κράτους σε επιχειρήσεις υβριδικού πολέμου, ακόμα και σε τουρκικό έδαφος.

Σε όσα αναφέρουμε εδώ, θα πρέπει να συνοπλογοποιήσουμε και μερικά ακόμα δεδομένα: η όλο και πιο βαθιά εμπλοκή του ελληνικού κράτους στον (όλο και λιγότερο) γροχό πόλεμο στην Ουκρανία, η ομόθυμη παραχώρηση του ελληνικού εδάφους στους αμερικανικούς πολεμικούς σχεδιασμούς (Αλεξανδρούπολη...) έχει μια τεθλασμένη μεν, ευδιάκριτη δε, σχέση με την милитарιστική διαχείριση του μεταναστευτικού, όπως αλλωστε σημειώναμε από το 2020. Με όρους σύντομου ιστορικού χρόνου, πρέπει να αντιληφθούμε ότι η όξυνση στο ένα πεδίο παρακολουθεί την όξυνση στο άλλο, με μικρή χρονική απόκλιση. Κι ο милитарισμός είναι η κοινή συνισταμένη τους. Όσο για τις μετανάστριες και τους μετανάστες; Συνεχίζουν να κουβαλάνε στις πλάτες τους τα σύνορα καθώς αυτά

Τα περήφανα ελληνικά στρατά και μικτές ομάδες συνοριοφυλάκων και μπάτσων ζουν τον μύθο τους στον Έβρο. Κι όταν βγαίνουν παγανά για να κάνουν τις χοντράδες τους, απλά κρατάνε τις κουκουλές και βγάζουν τα διακριτικά των στολών τους...

στρατιωτικοποιούνται και εντάσσονται οργανικά στον υβριδικό πόλεμο.

ΑΠΕΛΑΣΗ Η' ΜΑΝΩΛΑΔΑ (AS ALWAYS...)

Είναι κάτι παραπάνω από προφανές ότι η милитарιστική διαχείριση των μετανασ(ρι)ών υλοποιεί την εθνική γραμμή. Κι αν χρειάζονται (κι άλλες) αποδείξεις, είναι η στάση του συνόλου σχεδόν της αντιπολίτευσης. Ο ΣΥΡΙΖΑ π.χ. κάνει το μικρότερο δυνατό θόρυβο για τα pushbacks, αντιλαμβανόμενος ότι το ζήτημα δεν «πουλάει» ιδιαίτερα στο (ρατσιστικό) κατά πλειοψηφία ακροατήριο που απευθύνεται και πλειοδοτεί σε αντι-μεταναστευτικό αντι-τουρκισμό. Πότε ζητάει πλατύτερη «διεθνοποίηση» των τουρκικών πρακτικών στα σύνορα, πότε εγκυβρίζει την ΝΔ ότι χαρίζει ελληνικό έδαφος στην Τουρκία² και πότε ζητάει ενεργοποίηση των ευρωπαϊκών κυρώσεων εναντίον της.

Κι επειδή το ψάρι δεν μπορεί παρά να βρωμάει απ' το κεφάλι, ο ίδιος ο Τσίπρας στις 18 του περασμένου Σεπτεμβρίου, στην τελευταία του εμφάνιση στη ΔΕΘ πριν από τις (όποτε κι αν γίνουν) εθνικές εκλογές, έδωσε ξανά τα διαπιστευτήριά του. Είπε, επί λέξει:

...στην ύπαιθρο, αλλά και στα μεγάλα αστικά κέντρα που είναι τουριστικά κέντρα, υπάρχει τεράστιο έλλειμμα εργατικών χεριών -και στους αγρότες γης και στον τουρισμό, παντού στην αγορά... για λόγους που δεν είναι της ώρας να συζητήσουμε, οι Έλληνες συμπολίτες μας δεν επιθυμούν να τις κάνουν...Αφού η Ευρώπη τους λέει "δεν περνάτε", να τους πούμε κι εμείς, δεν περνάτε, πράγματι, γιατί η Ευρώπη έχει κλείσει τα σύνορα. Αλλά, εάν έρθετε εδώ θα ξέρετε ότι έχετε δύο επιλογές: ή να γυρίσετε πίσω ή να ενταχθείτε με τους όρους που το ελληνικό κράτος προβλέπει να ενταχθείτε. Που σημαίνει να μπείτε σε μία παραγωγική διαδικασία, που σημαίνει η ερειπωμένη ύπαιθρος να αποκτήσει εργάτες γης, που σημαίνει ότι δεν θα κάθεται για να σας δίνουμε επιδόματα μέχρι να βρείτε τον τρόπο να φτάσετε στην Ευρώπη, με smugglers, με διακινητές. Είναι μια άλλη αντίληψη, που κάποια στιγμή πρέπει να τη συζητήσουμε σοβαρά...

Κάποιος σύμβουλος πρέπει να πει στον Αλέξη ότι η καινοτόμος ιδέα που ξεφούρνισε είναι η πραγματικότητα του ελληνικού ρατσισμού και της «αγοράς εργασίας» για τους/τις μετανάστ(ρι)ες εδώ και μερικές

Πάνω: Drones και αλγόριθμοι τεχνητής νοημοσύνης: αυτό είναι το αντικείμενο ενός ελληνικού ερευνητικού προγράμματος, με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, φυσικά. Λέγεται reaction και το παρουσίασε στη ΔΕΘ ο υπ. μεταναστευτικής πολιτικής Μητράκης: «...Το REACTION αποτελεί μία πλήρως λειτουργική, επόμενη γενιάς, ολιστική πλατφόρμα επιτήρησης συνόρων... Η βασική καινοτομία του έργου είναι η χρήση δύο καινοτόμων αλγορίθμων, οι οποίοι, με τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης, θα επιτρέπουν τη σάρωση μίας οριοθετημένης περιοχής, με αυτοματοποιημένο τρόπο, είτε από ένα μη επανδρωμένο όχημα είτε από σμήνος...». Γυμνή ζωή κι εδώ, αλλά διαπερατή από την τεχνητή νοημοσύνη...

Κάτω: Μια μέρα, στα μέσα Οκτώβρη, η γυμνή ζωή εμφανίστηκε στα ελληνικά σύνορα όντως γυμνή. Δεν ήταν μια φιλοσοφική μεταφορά κάποιου, κατασκευασμένη στα μέρη μας, διανοούμενου. Ήταν όντως γυμνή, ενενήνια δύο μετρημένες γυμνές ζωές, για την ακρίβεια. Τους είχαν στείλει οι τούρκοι για να εκθέσουν τις ελληνικές συνοριακές υπηρεσίες, ότι τάχα το έκαναν οι «δικοί μας». Αλλά όχι, δεν το είχαν κάνει αυτοί. Με τα ρούχα τους πετάνε στη θάλασσα -δεν είναι γυμνοί. Κι άλλωστε αυτές είναι πρακτικές, ταιριαστές στο βαρύ χειμώνα του Έβρου. Τότε είναι που η γυμνή ζωή είναι πιο γυμνή από οποιαδήποτε περίοδο του χρόνου...

δεκαετίες, που διαλύθηκε το ανατολικό μπλοκ -και τίποτα καινούργιο. Εκτός αν ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ εννοεί τη διασπορά δύο, τριών, πολλών Μανωλάδων ανά την επικράτεια, πλέον με κρατική εγγύηση της υποτίμησης της εργασίας των μετανασ(ρι)ών και όχι με την συνένοχη ανοχή του κρατικού μηχανισμού, όπως μέχρι τώρα. Αυτή είναι όντως μια ενδιαφέρουσα ιδέα, αλλά ούτε εδώ πρωτοτύπησε ο πρόεδρος: τον έχουν προλάβει κάμποσοι ομοϊδεάτες ακροδεξιοί και φασίστες, εδώ και τριάντα χρόνια. Όσο για την καταγγελία των επιδομάτων (τα οποία καταβάλλονται από κονδύλια της ΕΕ, για να μην γίνει κάποια παρεξήγηση) ως αντικίνητρο για εργασία; Μάλλον πήγαν στράφι τόσες αριστερές κατάρρες δεκαετιών

ενάντια στον «νεοφιλελευθερισμό», δεν εξηγείται αλλιώς...

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Το ελληνικό κράτος λοιπόν, με τη δεξιά και την αριστερά του, με την εθνική γραμμή του σε πλήρη ανάπτυξη, επιδίδεται σε ένα διαγωνισμό σκληρότητας απέναντι στους μετανάστες και τις μετανάστριες. Τα pushbacks γίνονται πολύνεκρα ναυάγια, όπως τα πρόσφατα, σε Λέσβο και Κύθηρα, κι αυτά με την σειρά τους γίνονται μια χειμωνιάτικη ρουτίνα, κάτι σαν τις μεταβολές του καιρού.

Υπάρχει άραγε τρόπος να σταθούμε απέναντι σ' αυτό τον όλεθρο; Λέμε κατευθείαν «ναι», αναγνωρίζοντας όμως παράλληλα και την

συλλογική (με την ευρύτερη δυνατή έννοια της συλλογικότητας) μας αδυναμία να περάσουμε στην κινηματική αμφισβήτηση της κατάστασης που παρουσιάσαμε. Αν όμως συνειδητοποιήσουμε τί είδους στρατηγική επιλογή είναι ο ελληνικός милитарισμός, ίσως κάνουμε μια αρχή. Αν συνειδητοποιήσουμε ότι η κλεψύδρα του ιστορικού χρόνου αδειάζει επικίνδυνα σε βάρος μας, ίσως είναι μια αφετηρία. Το μόνο σίγουρο, πάντως, είναι αυτό: το μέλλον επιφυλάσσει μόνο εκδοχές του χειρότερου, όσο συνεχίζουμε να το ξορκίζουμε με ευκολογία και με όχι επίμονη δράση. Το ξέρουμε: αυτό δεν είναι ούτε παρήγορο ούτε καθυστερητικό. Ξεκαθαρίζει όμως ότι η άρνηση αυτού του κόσμου και των καταστροφικών δυνατοτήτων του είναι η μόνη ρεαλιστική συλλογική δυνατότητα που έχουμε. Κι αυτή είναι, επίσης, μια αρχή...

1. Καθημερινή, Η επιχείρηση «Αλκμήνη» της ΕΥΠ για τις ΜΚΟ, 4/10/2020

2. Στις 20 Ιουλίου και για κάμποσες εβδομάδες, 38 μετανάστ(ρι)ες, ενήλικες και παιδιά, βρέθηκαν εγκλωβισμένοι σε νησίδα του Έβρου. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του ελληνικού κράτους αρχικά αρνούσαν επί πολλές μέρες την ύπαρξή τους και μετά άλλαξαν τροπάριο, παρουσιάζοντας, υποτίθεται, επίσημα έγγραφα που γνωμοδοτούσαν ότι η συγκεκριμένη νησίδα ανήκει στην Τουρκία. Χρειάστηκε η κατεπείγουσα εντολή του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για να παρέμβουν αφού πρώτα είχε πεθάνει ένα κοριτσάκι και όλοι οι υπόλοιποι/ες βίωναν τακτικές επιθέσεις κουκουλοφόρων από το ελληνικό έδαφος. Μήνες μετά, στις αρχές Οκτώβρη, η Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού αποφάνθηκε ότι η νησίδα είναι χωρισμένη στην μέση, ανάμεσα σε Ελλάδα και Τουρκία. Λαμπρή ευκαιρία για φτηνή αντιπολίτευση.